

Utrikesdepartementet
Kommunikationsenheten

UD-podden säsong 7 avsnitt 34: I knipa utomlands – vad kan en ambassad hjälpa till med?

Jingel

Programledare **Kristoffer Triumf** (i fortsättningen benämnd KT):
Välkommen till ett - vågar jag lova - toppmatat avsnitt av UD-podden där vi ska prata om det som de flesta av oss kanske mest handgripligen förknippar med Utrikesdepartementet: att handla i trubbel utomlands. Kristoffer Triumf heter jag, och med mig i studion sitter också Emelie Rennerfelt, Gruppchef på UD:s enhet för konsulära och civilrättsliga ärenden. Välkommen!

Emelie Rennerfelt (i fortsättningen benämnd ER): Tack så jättemycket!

KT: Jag blev andfådd av att säga din titel. Varför har du en så lång titel?

ER: Det kanske är enhetens namn som är långt. ”Konsulära och civilrättsliga enheten på UD”. Och det är ju för att vi jobbar med både konsulära ärenden och civilrättsliga ärenden.

KT: Och vi ska gå igenom vad det är. Men om vi hade träffats på ett mingel hade du bara sagt ”jag är gruppchef”.

ER: Ja antingen det, eller så hade jag bara sagt att jag är chef för den konsulära gruppen på UD:s enhet för konsulära och civilrättsliga ärenden.

KT: Nu blev det jättelångt.

ER: Ja.

KT: Okej, så vad gör man som gruppchef på UD:s enhet för konsulära och civilrättsliga ärenden?

ER: Det är ganska varierande arbetsuppgifter. Vi är ju en händelsestyrd och efterfrågestyrd organisation, så vi måste agera utifrån det som kommer in till oss dagligen. Och vi har ju faktiskt en verksamhet som pågår dygnet runt. Vi i Stockholm jobbar normal kontorstid men vi har utlandsmyndigheter i hela världen som jobbar andra tider – och vi har en UD-jour som man alltid kan nå. Så vi är beredda på att ta emot olika typer av ärenden som kommer in till oss.

KT: Och vi ska gå in på vad det kan vara. Men vad innebär egentligen konsulärt ärende?

ER: Konsulärt handlar om att man har ett uppdrag att hjälpa svenskar som befinner sig på resa utomlands när man hamnar i olika typer av situationer där man behöver hjälp.

KT: Alright. Och ett civilrättsligt ärende?

ER: Det handlar mer om någonting mellan enskilda personer, till skillnad mot det som är mellan det offentliga och enskilda. Civilrättsliga ärenden kan vara ärenden om barnabortförande och frågor om vigsel. Det är ju mellan två enskilda personer, istället för att staten är den ena parten. Så kan man säga i korthet.

KT: Och ni är inblandade i allt det där?

ER: Ja, i olika delar. Det civilrättsliga området är jättestort men några få delar av det ligger på vår enhet.

KT: Men har ni inte haft ett jöta att göra nu ett par år när vi hållit oss hemma alla svenskar?

ER: Nja, man skulle ju kunna tro att det var så att vi inte haft något att göra. Men redan tidigt när Coronapandemin inleddes så fick vi hjälpa svenskar som befann sig i Wuhan i Kina att komma hem. Sedan så fattade ju vi ett unikt beslut i mitten av mars 2020 då vi lade en avrådan från resor till alla världens länder. Men det var ju en massa människor som redan befann sig ute i världen och flera av dem behövde hjälp med att komma tillbaka till

Sverige -och det jobbade vi väldigt mycket med. Och just för att vi också kunde se till att få hem många svenskar relativt fort gjorde det också att de slapp bli nödställda utomlands. Folk har fortsatt att resa till viss del, och fortsatt att befinna sig utomlands, så vi har haft en hel del att göra. Samtidigt har vi också sett att de ärenden vi haft har blivit mer komplexa och komplicerade och det är pga. att många länder har haft olika typer av restriktioner. Det har varit inreserestriktioner vilket har gjort att anhöriga och familj inte kunnat komma dit och hjälpa till – samt karantänrestriktioner och så vidare. Så de ärenden vi har haft har också varit väldigt svåra i vissa delar.

KT: Jag tänker mig att det väl är jättemånga svenskar som faktiskt är skrivna utomlands. London är Sveriges 5:e största stad, det där kanske är en myt förresten?

ER: Det bor många svenskar i Storbritannien absolut - det finns mycket utlandssvenskar helt enkelt.

KT: Precis. Och om man då har skrivit sig utomlands - flyttat till Spanien på ålderns höst - förändras ens rätt till hjälp då?

ER: Ja. Det konsulära stödet som vi kan ge från Sverige omfattar personer som är svenska medborgare, har flyktingstatus eller är statslösa och bor i Sverige. Det är den primära kretsen. Har man flyttat utomlands så har man ju valt att bosätta sig i ett annat land och då är det det landet man hör hemma i och som ska hjälpa en om det uppstår en situation. Sen finns det särskilda skäl då vi även kan hjälpa utflyttade svenska medborgare- men det är under vissa omständigheter. Så att det konsulära regelverket som styr vår verksamhet – det vilar på bosättningsprincipen. Det vill säga, att man bor i Sverige.

KT: Okej jag fattar. Så även om jag då är utbytesstudent i Canberra och har skrivit mig där så ställer det till det för mig? Det borde jag inte ha gjort?

ER: Ja, det ska du ju göra för det finns ju regler om det där också – att om du inte bor i Sverige ska du inte vara skriven i folkbokföringen. Men där är det viktigt att man ser över sitt skydd så att man har en giltig försäkring i det land man faktiskt bor i

KT: Jag vill bara föra till protokollet att det här var ett hypotetiskt scenario – jag bor inte i Canberra, bara så att du vet.

ER: Exakt, nej du verkar vara här.

KT: Skönt att reda ut det. Men har vi verkligen tömt ut det här med vilka personer som omfattas av UD:s och ambassadens konsulära stöd?

ER: Ja men man kan säga såhär: att vi får alltid titta på den enskilda situationen. Det måste vi alltid göra när vi hanterar konsulära ärenden – vi måste alltid titta på omständigheterna runtomkring. Och det är klart att i vissa fall så kan det finnas skäl som gör att vi faktiskt hjälper en person som är svensk men utflyttad från Sverige. Exempelvis om det gäller en person som är underårig, allvarligt sjuk, eller riskerar ett väldigt långt fängelsestraff eller dödsstraff. I de fallen ser vi att det ändå finns ett konsulärt uppdrag för oss för just den här personen. Men det får avgöras från fall till fall.

KT: Okej. Men om vi skulle ha en ny Annika Östeberg-situation, till exempel att någon sitter i finkan på livstid i USA. Då kanske du skulle kopplas in?

ER: Ja, och vi har ju faktiskt sådana ärenden.

KT: Just det, det förstår jag. Nu var hon bara top of mind för mig, men om vi tar ett lite lättare scenario då. Säg att jag är ute på tågsluff – det behöver inte vara jag, jag förstår inte varför jag drar in mig själv hela tiden...

ER: Det kan ju vara en annan person också.

KT: Ja det skulle det verkligen kunna vara. Pengarna tar slut på tågsluffen och man är rökt helt enkelt. Kan man sova över på ambassaden i Lissabon då?

ER: Nej det kan man ju inte. Då får man söka sig till ett hotell eller vandrarhem eller någonting.

KT: Men pengarna är slut, hörde du inte?

ER: Just det, pengarna är slut. Då får man, om man har ett resesällskap, kanske höra om det är det någon där som kan låna ut pengar till en. Eller om man har en anhörig hemma som kan låna ut pengar. Allt det där handlar ju om att du själv ska ha förberett dig inför din resa. Du ska ju se att ha en extra buffert i reskassa så att du kan klara av lite oförutsedda händelser, som att din vistelse skulle bli längre eller att något särskilt inträffar. Så väldigt mycket ligger då på den enskilde att förbereda innan man ens ger sig ut på sin resa.

KT: Är det vad du säger när jag ringer till jourlinjen utan pengar i Lissabon?

ER: Ja precis, faktiskt. Vi brukar ju faktiskt påtala att man har ett ansvar för sin resa och det vi frågar först är: har du en giltig försiktig? I så fall ska man vända sig till sitt försäkringbolag. Men sen har vi ju andra saker vi givetvis kan hjälpa till med och vi försöker alltid ge det vi kallar för hjälp till självhjälp. Det vill säga råd och stöd för den enskilde att kunna lösa sin situation. Och det kan handla om att höra av dig till anhöriga eller vänner hemma och se om de kan föra över pengar till dig. Idag har vi ju möjlighet att föra över pengar via bank och Western Union och så vidare. Så att det kanske går att lösa den situationen.

KT: Mm, men säg att jag skadas allvarligt utomlands och behöver plåstras om. Nej, såhär – jag bryter benet i Lissabon och mitt resesällskap kontaktar svenska ambassaden. Vad händer då hos dig?

ER: Då är det också så att ambassaden kommer att fråga: har han någon giltig försäkring?

KT: Absolut inte.

ER: Då är det kanske så att man måste betala sjukvårdskostnader och då är det den enskilde som får stå för det. UD eller ambassaden betalar inte några sjukhusräkningar. Och har man inte pengar själv så är det återigen så att man får höra med anhöriga och vänner om de kan hjälpa till på något sätt.

KT: Så egentligen gör inte ni ett piss för mig, varken om jag bryter benet eller inte har nånstans att sova?

ER: Jag ser det ju inte riktigt det så som att vi inte gör någonting alls. Utan vi försöker ju ge just råd och stöd till personer som hamnat i besvärliga situationer. Men återigen, det vilar på den enskilde att förbereda sig inför sin resa, se till att ha tecknat en giltig försäkring och att den faktiskt täcker alla de aktiviteter man ska göra, och att man tänkt igen: om man hamnar på sjukhus, vad gör jag då? Har jag pengar att kunna betala sjukhusräkning eller sjukhustransport?

KT: Det är bra att du tar upp det. Säg då att jag under resan drabbas av någon sjukdom som inte går att behandla på plats, för att sjukvården är otillräcklig. Jag måste flygas hem akut. Nu tog jag in mig själv igen – det verkar helt sjukligt det här. Men om någon måste flygas hem till Sverige - har UD någon roll i det överhuvudtaget?

ER: Om man inte har någon försäkring – för jag antar att det gäller en person som är oförsäkrad – så kan anhöriga eller vänner kontakta någon under larmcentralerna och faktiskt upphandla och köpa en sjuktransport hem. Det är ju väldigt dyrt ofta, väldigt kostsamt. Men UD kommer inte gå in och betala för sjuktransport hem. Så det är återigen att man liksom får söka bland sin närstående krets helt enkelt. Och där kan ju vi hjälpa till att förmedla de kontakterna. För det kan ju exempelvis vara så att du reser ensam och inte har något resesällskap och hamnar på sjukhus. Då kan ju vi hjälpa till att kontakta försäkringsbolag och anhöriga i Sverige och ambassaden kan också stå i kontakt med sjukhus och sådant. Men allt det praktiska måste arrangeras av den enskilde eller familj och vänner.

KT: Så ni är mer som en produktionsledning?

ER: Nja, men vi kan vara en förmedlande länk. Vi kan hjälpa till med att just ta kontakt med anhöriga i Sverige.

KT: Vi fortsätter med olika scenarier tänker jag. Nu är jag i Ouagadougou...

ER: Det är du igen som är ute och reser.

KT: Det råkade bli det, såklart. Tappat pass och plånbok – kan ambassaden hjälpa mig?

ER: Då finns det möjlighet att få ett provisorisk pass – eller ansöka om ett provisoriskt pass – och så får man betala för det. Pass kostar ju alltid pengar och det som man brukar behöva visa upp då är att man gjort en polisanmälan och att man har en hemresebiljett. Då kan ambassaden hjälpa till att utfärda ett provisoriskt pass för resan hem.

KT: Den blev också stulen.

ER: Hemresebiljetten?

KT: Ja...

ER: De brukar ju vara digitala ofta, så det kanske man kan vis upp på något sätt ändå. Annars får man kanske se till att köpa en ny biljett hem, om det är så.

KT: Okej, knepigt tycker jag. Och det finns ju nåntings som heter konsulärt bistånd, vad är det?

ER: Ja, konsulärt ekonomiskt bistånd. Det är ett statligt lån som man under vissa förutsättningar man har möjlighet att ansöka om. Men tillbaka till det här med att man själv ska förbereda sin resa, ta ansvar och planera för det, och man ska ha en giltig försäkring. Men om det är någonting som sker som inte är självförvällat eller inte kunnat förutse alls, kan man ha möjlighet att ansöka om det här konsulära ekonomiska biståndet. Men det ska ju betalas tillbaka också, och det är ett kortvarigt tillfälligt lån. Och det är i ganska få fall som det finns möjlighet att bevilja konsulärt bistånd, eftersom det är så mycket som faktiskt ligger på den enskilde att ta ansvar för med sin egen resa, innan man ger sig iväg.

KT: Kan du ge mig något scenario där du skulle bevilja det?

ER: Ja. Och det är utlandsmyndigheterna som tar hand om en ansökan om konsulärt ekonomiskt bistånd. Men jag kan faktiskt ge ett exempel som vi hade under Coronapandemin. Det som hände för vissa resenärer var att flygen ställdes in eller sköts framåt i tiden. Då var flera resenärer tvungna att köpa nya biljetter, och som du kanske kommer ihåg steg biljettpriserna i vissa länder gick upp och blev väldigt dyra. Vi hade vissa personer som köpte tre olika blygbiljetter men aldrig kom iväg på någon av de flighterna, och det skulle dröja väldigt lång tid innan de fick pengarna tillbaka. I de fallen så vet jag att det var utlandsmyndigheter som beviljade konsulärt ekonomiskt bistånd. Då hade den enskilde försökt göra allt för att förhindra den här situationen som försäkringen inte täckte. Man hade lagt ut pengar flera gånger som det var långt tid innan man skulle få tillbaka och man behövde hjälp att komma hem. Och det är just när det gäller en svår situation utomlands där den enskilde behöver hjälp med att komma tillbaka till Sverige. Det är inte ett bistånd eller lån för att kunna fortsätta sin vistelse utan det är just hjälp med att skaffa en flygbiljett hem.

KT: Rimligt. Det låter som att det inte är tusentals fall om året som ni lånar ut cash.

ER: Nej, normalt sett inte – det är en mindre del.

KT: Då ska vi se, jag har två scenarier kvar. Jag misshandlas allvarligt utomlands och är utsatt för brott. Polisutredning drar igång. Har ni någon roll där?

ER: Ja, vi kan hjälpa brottsoffer just när det handlar om våldsbrott. I de fallen kan man ju behöva ett praktiskt stöd – man kan behöva hjälp att följa med till läkaren, sjukhuset...

KT: Tolk?

ER: Vi brukar inte tolka. Det finns andra tjänster som man kan köpa in, för där är det viktigt att det blir korrekt. Och det kan vara så att man kanske behöver någon som tolkar i en domstol men det måste vara en auktoriserad tolk. Men vi kan hjälpa till genom följa med till läkare och polis och så vidare - och genom att vara ett stöd för den enskilde. Det kan också bero på vad det är för typ av brott man blivit utsatt för, och om man reser ensam eller har ett resesällskap med sig. Det här med vilken typ av stöd man får vi också bedöma i varje enskild situation. Men där finns det också möjligheter att

ansöka om konsulärt ekonomiskt bistånd, just för de här inledande utredningsåtgärderna, eller om man behöver juridiskt bistånd. Men, precis som med konsulärt ekonomiskt bistånd i övrigt är det underordnat av vad man själv har för egna resurser. Har man en giltig försäkring så kanske den kan hjälpa till viss del. Har man egna medel får man använda dem, i första hand.

KT: Mitt sista scenario nu då. Det här var ju jättetråkigt, men jag åker dit för ett grovt narkotikabrott i Thailand och hamnar i fängelse. Kan jag förvänta mig någon hjälp från UD då?

ER: Vi kan ju hjälpa frihetsberövade svenskar utomlands. Och om du blir frihetsberövad utomlands har du rätt att få ta kontakt med din ambassad. Så säger man att man vill ha kontakt med sin ambassad så ska landet där man är frihetsberövad kontakta ambassaden så att vi har möjlighet att fråga just det: vill du ha konsulärt stöd? Och det som vi kan hjälpa till med då är att höra om den enskilde har fått något juridiskt ombud. I vissa länder får man ju det per automatik, beroende på vad det är för brott, och i andra länder kan det se annorlunda ut. Och på alla ambassader har man en förteckning över advokater, och om man vill ha tips på juridiska ombud så kan man använda den listan. Så ambassaden är ändå med och ser till att den enskildes rätt tas tillvara och att man får sin sak prövad. Det kan också handla om frågor om hälsotillstånd om man lider av en sjukdom eller nånting, att man har möjlighet att få de mediciner man behöver. Och sen kan vi givetvis hjälpa till med att kontakta anhöriga. Man kanske har svårt att förmedla sig, och kanske inte ens får ringa hem. Då kan vi se till att förmedla hur den frihetsberövade mår till anhöriga.

KT: Men kommer ni och hälsar på om jag sitter på Sing Sing, så att säga? Nu vet jag inte om just ”Sing Sing” är ett fantasiställe...

ER: Nja, det finns ett antal sådana fängelser, om du tänker Thailand, såklart. Ja vi gör konsulära besök till frihetsberövade – det brukar personal från ambassaderna göra med vissa jämna mellanrum. Det beror också på vad det är för förhållanden, och om den enskilde vill att man kommer på besök. Men det gör vi.

KT: Men om jag upplever att jag är oskyldigt dömd. Kan jag få hjälp av er att hustla ut mig?

ER: Nej, det är ditt juridiska ombud som ska företräda dig i det som saken gäller. UD tar inte någon ställning när det brottmål. Vi kan ju inte lägga oss i ett annat lands lagar och regler, lika lite som ett annat land kan lägga sig i våra lagar och regler. Så där får man använda sig av sitt juridiska ombud

KT: Men om jag känner att jag är oskyldigt dömd men tänker ”skit samma, jag tar det här straffet, men jag vill sitta av det i Sverige”. Är det ni som försöker omvandla det till ett straff här?

ER: Då är det så att man kan ansöka om strafföverföring till Sverige. Sverige har ett sådant avtal med en rad olika länder.

KT: Och ”man” i det här fallet, är det jag själv som sitter inne eller är det UD?

ER: Det är du själv som kan ansöka med hjälp av ditt juridiska ombud. Men du har rätt på det sättet att UD är den myndighet som har kontakt med den frihetsberövade. Vi kan förmedla informationen och kontakten. Sen beror det lite på om du sitter i ett land utanför EU. Då är det Justitiedepartementet – de har en enhet som heter BIRS som har hand om dessa internationella frågor - som har hand om den här frågan om strafföverföring till Sverige. Och är det inom EU är det kriminalvården. Men ambassaden kan ju hjälpa till med att förmedla det här det här och är en representant för de myndigheterna.

Men det är en rad olika kriterier som behöver vara uppfyllda, så alla som avtjänar ett straff utomlands kan inte räkna med att man har möjlighet att avtjäna det i Sverige.

KT: Har du koll på hur många svenskar det är som sitter i fängelse utomlands?

ER: Jag vet i varje fall hur många ärenden vi har på den konsulära enheten, och vi har ungefär 200-220 ärenden om frihetsberövade utomlands. Men med det sagt är det säkert så att det finns fler svenskar som är frihetsberövade utomlands. Men alla vill ju inte ha konsulärt stöd.

KT: Och då når det inte er?

ER: Nej. Eller, det kan vara så att vi får information och ställer frågan om man vill ha konsulärt stöd, och man tackar nej. Och då är det inget ärende för oss. Så förmodligen är det många fler svenskar som sitter frihetsberövade utomlands än de ärenden vi har.

KT: Okej. En tråkig sak är ju dödsfall. Som jag har förstått det så blir er grupp inkallade också då ifall någon avlider utomlands. Hur många fall handlar det om per år?

ER: Det är faktiskt den största ärendemängden vi har på min grupp, och det är mellan 1600-1800 ärenden per år.

KT: Wow

ER: Det är också en ärendegrupp som vi ser en ganska stadig ökning från år till år, med ungefär 10%. Så det är många svenskar som dör utomlands och det kan finnas olika skäl till det, tror vi. Dels är det ju så att många svenskar bor utomlands, sen är det ju allt fler äldre som reser och löper större risk att drabbas av sjukdomar. Så det är en ganska stor ärendekategori. Men det är ju samma sak där - om man är försäkrad tar försäkringsbolaget hand om de praktiska sakerna som behöver göras när någon avlider utomlandd.

KT: Och om man är oförsäkrad, vad är UD:s och ambassadens roll då?

ER: Vi har en roll där vi förmedlar det som kallas för ett dödsfallsintyg. I alla länder utfärdar myndigheterna ett dödsfallsintyg. Och det dödsfallsintyget behöver komma till Skatteverket i Sverige för att man ska kunna registrera någon som avliden – och det hjälper vi till med. Men är det så att man är oförsäkrad så är det återigen familj och anhöriga vänner som får hjälpa till med de praktiska arrangemangen om man ska stå för kostnaderna för en lokal begravning eller om man vill att kroppen ska komma hem till Sverige för en begravning i Sverige.

KT: Men händer det att det inte finns några sådana kontakter alls?

ER: Det gör det ibland. I vissa fall är det väldigt svårt att hitta anhöriga i Sverige, man kanske har bott utomlands länge. Det kan ju finnas anhöriga på plats. Mm man varit bosatt eller vistades under längre tid i något land kan det ju finnas personer där som kan hjälpa till.

KT: Men om det inte gör det?

ER: Då beror det lite på vad det är för typ av situation. Det beror på vilket land du har avlidit i. I vissa länder kan myndigheterna själva stå för begravning i det landet.

KT: Okej. Det finns ett annat avsnitt av UD-podden som fokuserar på reseavrådan och vad det innebär. Men hur påverkas mina chanser att få hjälp utomlands om jag reser till ett land som UD avråder från?

ER: Då försvåras i varje fall våra möjligheter att hjälpa till. När vi avråder ska man se det som en signal om att här är det ett säkerhetsläge som är så pass svårt att vi har bedömt att vi ska avråda från resor till det här landet. Så dels kan ju få en massa konsekvenser för att din försäkring inte gäller. Det kan också vara svårt för oss att hjälpa till då, beroende på i vilket land man befinner sig och var någonstans i landet man befinner sig.

KT: Tar ni särskilt hand om journalister?

ER: Om det är svenska journalister som hamnar i en situation så betraktas de ju som övriga svenska personer, och kan ju behöva konsulärt stöd när de är ute och arbetar. Sen har de ju ofta ett stöd av sina arbetsgivare. Det brukar ju vara så för svenskar på tjänsteresa generellt – att man har ett stöd från sin arbetsgivare. Men det är klart att journalister också hamnar i olika situationer där de är nödställda på ett eller annat sätt, och där vi behöver hjälpa till.

KT: Okej, så när Schibbye och Persson fastnade i Etiopien och Karl Bildt åkte ner. Det hör inte till vanligheterna?

ER: Nej det gör det ju inte. De blev frihetsberövade och satt drygt ett år i fängelse i Etiopien, och UD jobbade ju intensivt med deras ärende. Ärendena skiljer sig åt beroende på vad det är för omständigheter, men det är inte så att utrikesministern besöker alla frihetsberövade utomlands.

KT: Och i övrigt då – spelar det någon roll var i världen man hamnar i knipa? Är det alltid samma stöd? Du berättade om en skillnad mellan EU och utanför.

ER: Det är ju så att alla svenskar som reser omfattas av det konsulära regelverket på samma sätt, givetvis. Men man kan ju själv föreställa sig att om man reser till en väldigt avlägsen plats långt bort från Sverige, där infrastrukturen inte alls ser ut som den gör i Sverige, och man inte kan förvänta sig samma typ av sjukvård och myndighetsstruktur. Då är det givetvis mycket svårare för oss att hjälpa till. Vi har många utlandsmyndigheter och honorära konsulat ute i världen, men vi är ju inte representerade på var enda plats. Och det kan ju begränsa våra möjligheter att hjälpa till.

KT: Är det stor skillnad på det ni gör här i Stockholm och det jobb som ambassaderna gör?

ER: Vi har ju en arbetsfördelning mellan oss på UD i Stockholm och på utlandsmyndigheterna. Lite grovt kan man säga så att vi jobbar med ärendena gemensamt men utlandsmyndigheterna tar alla de kontakter lokalt som behövs. Det betyder att de ofta har kontakt med den frihetsberövade eller den anställde och med de lokala myndigheter eller sjukhus som krävs i det landet. Och vi i Sverige har kontakt med anhöriga och familj i Sverige och, om det behövs, med svenska myndigheter och svenska sjukhus. Men vi jobbar ändå gemensamt med ärendena har kommunikation mellan våra ambassader och oss som jobbar på UD.

KT: När är ert jobb som svårast?

ER: Vi är ju dessvärre vana vid att möta ganska utmanande situationer och svåra ärenden. Och jag tror att alla som jobbar med enskilda ärenden har sina egna erfarenheter av vilka ärenden som varit svårare eller tuffare att jobba med. Vi har ju en del personer som blir nödställda och som lider av psykisk ohälsa, och sådana ärenden kan vara ganska tuffa att jobba med i och med att de här personerna inte alltid har egen sjukdomsinsikt. Då kan det ju vara svårt att hjälpa någon. Mycket av vårt arbete handlar ju om att ge hjälp till självhjälp; vi ger råd och tips på hur du själv kan komma ur din situation. Och kan också vara så att de här personerna inte har tänkt igenom sin resa innan, och saknar giltig försäkring. De kanske inte har så mycket kontakt med anhöriga i Sverige, och då blir det också svårare att hjälpa till i de situationerna.

KT: Men det är väl inte bara elände på jobbet?

ER: Nej det tycker jag inte att det är. Det finns många andra delar av vårt jobb som är viktiga. En viktig sak är ju att vi faktiskt informerar om vad man kan göra för att förbereda sig inför en resa och själv försöka förhindra att hamna i vissa situationer. Det är ju den här konsulära informationen, reseinformation och den uppdaterade informationen på Sweden Abroad om vad som gäller för det land man ska resa till. Vi har UD resklar-appen, och vi jobbar ju väldigt mycket med den typen av information för att man ska slippa hamna i knipa. Sen kan man aldrig förutse exakt vad som ska hända givetvis. Det kanske är olyckor och så vidare...

KT: Jag hade hoppats på att du skulle ta upp bröllop också.

ER: Du tänker på att det finns vigselrätt ute på ambassaderna?

KT: Ja precis, för det måste ju vara lite jobb med det.

ER: Ja precis, man kan ju gifta sig på några av våra ambassader utomlands. Och det är ju såklart en positiv sak som man brukar tycka är roligt och så.

KT: Men det är du inte inblandad i?

ER: Jag jobbar inte med vigselfrågor, det finns en annan grupp på enheten som gör det.

KT: Men du är chef för dem?

ER: Nej, jag är inte chef för dem heller, hehe. Vi har tre grupper, en som jobbar med kris och beredskapsfrågor, en för individkonsulära ärenden som jag jobbar med – och en grupp som jobbar med civilrättsliga frågor och barnfrågor bland annat, och där ligger vigsselfrågorna.

KT: Okej. Men för att det här ska bli som jag lovade i programförklaringen, riktigt handgripligt – ge mig dina bästa tips för att inte hamna i trubbel utomlands?

ER: Då är det verkligen att läsa på angående det resmål man ska ge sig iväg till. Läs på noga innan. Och nu ska man nog läsa på extra mycket eftersom vi trots allt lever med en pandemi och det kan vara andra typer av inreserestriktioner i det landet som man ska till. Sen är det såklart viktigt att se till att man har ett giltigt pass för den tid man ska vara ute. Att man har den där giltiga försäkringen, och i normalfallet en hemförsäkring som ger ett skydd i 45 dagar. Dessutom behöver man se till att den här försäkringen täcker alla de aktiviteter man tänkt göra under resan.

KT: Inklusivt att bryta benet i Lissabon då?

ER: Ja precis, ska man göra t.ex. en paragliding eller nånting får man fråga sig: täcker min försäkring det här? Eller om man ska dyka eller liknande – så behöver man kolla upp det innan. Och att ladda ner UD:s Resklar-app, för då kan man hålla sig uppdaterad under resans gång. Man kan också anmäla sig till svensklistan för det land man är i, för då kan ambassaden nå en om det skulle uppstå en akut situation i landet.

KT: Och sen gissar jag att resa utomlands med lite pengar på fickan?

ER: Exakt, lite extra pengar på fickan. Man ska ha en extra resebuffert för om det skulle hända något oförutsett. Enn annan sak jag tror är bara är att, om man äter medicin, se till att ha med sig lite extra medicin om det skulle bli en förlängd resa. Och en hemresebiljett så att man kan komma tillbaka hem bör man tänka på redan när man ger sig ut.

KT: Det låter som en bra idé. Men du, då har vi väl tömt ut det här avsnittet tror jag.

ER: Känns det så, du har inga fler frågor?

KT: No further questions, your honor

ER: Okay.

KT: Och vi som har jobbat med programmet heter Henrik Sunbring som är tekniker, producent var Göran Hedermalm och från UD, Linn Duvhammar. Kristoffer heter jag. På återhörande. Hej!